

Ulko-suomalaisparlamentin seitsemäs varsinainen istunto Helsingin yliopisto, 26–27.10.2012

ALOITEYHTEENVETO

Ulko-suomalaisparlamentin istuntoon on jätetty 35 aloitetta. Sihteeristö valmistelee parhaillaan aloitteisiin taustoja ja selvityksiä sekä muotoilee niistä sihteeristön päätöslauselmaehdotuksia. Aloitteet käsitellään istunnon aikana eri valiokunnissa. Istunnossa käsitellään myös USP:n tilit ja budjetti. Vuoden 2012 istunto tulee siis antamaan yhteensä 36 päätöslauselmaa. Tässä aloiteyhteenvedossa kerrotaan lyhyesti aloitteista sellaisina kuin ne on jätetty sihteeristölle.

Aloitteet on jaettu seitsemään eri valiokuntaan. Koska aloitteita on tänä vuonna vähemmän kuin tavallisesti, sihteeristö ehdottaa nuoriso- ja opintovaliokuntien sekä toisaalta tiedotus- ja talousvaliokuntien yhdistämistä. Tämä vaatii vielä parlamentin hyväksynnän.

Valiokuntien sihteerit on valittu etukäteen Suomi-Seuran henkilökunnasta. Valiokuntien puheenjohtajat valitaan kun valiokunnat kokoontuvat.

Aloiteyhteenvedo on myös luettavissa USP:n nettisivulla www.usp.fi – Istunto 2012 – Saapuneet aloitteet.

Poliittisten ja virallisten asioiden valiokunta (sihteeri Tina Nordqvist)

1. Suomalaisten kunniakonsuleiden rooli ja tehtävät
Aloitteen numero: 3/2012
Aloitteen tekijä: Canadian Friends of Finland (Toronto)
Aloitteen sisältö: Suomen kunniakonsuleiden rooli ja velvollisuudet tulisi tarkemmin määritellä ja niistä tulisi tiedottaa paikalliselle suomalaisyhteisölle. Kunnia-konsuleiden tulisi säännöllisesti pitää yhteyttä paikalliseen suomalaisyhteisöön. Samoin tulisi vaatia, että kunniakonsuleiksi nimitetään henkilöitä, joilla on tietoa Suomesta ja kiinnostusta Suomen kulttuuria kohtaan
2. Ulko-suomalaisille valtiosihteerin virka
Aloitteen numero: 13/2012
Aloitteen tekijä: Tukholman Suomalainen Seura
Aloitteen sisältö: Ehdotetaan, että ulkoasiainministeriöön perustetaan erityinen ulko-suomalaisien valtiosihteerin virka. Tälle valtiosihteerille kuuluisi keskitetyksi kaikki ulko-suomalaisasiat.
3. Konsulipalvelujen tarjoaminen Thaimaan Pattayalla
Aloitteen numero: 17/2012
Aloitteen tekijä: Pattaya Suomi-seura
Aloitteen sisältö: Thaimaan Pattayalle perustetaan konsulipalveluja tarjoava Bangkokin suurlähetystön sivupiste.

2012-09-27 Aloiteyhteenvedo

4. Suomalaisessa ajokortissa tulisi lukea "ajokortti" myös englanniksi
Aloitteen numero: 24/2012
Aloitteen tekijä: Finnish American Chamber of Commerce of Florida
Aloitteen sisältö: Englanninkielinen teksti "Driving license" tulisi näkyä suomalaisessa ajokortissa paremmin.

5. Perintölainsäädännön muuttaminen
Aloitteen numero: 29/2012
Aloitteen tekijä: Deutsch-Finnische Gesellschaft Bayern e.V.
Aloitteen sisältö: Aloitteessa ehdotetaan monia muutoksia perintö- ja lahjaverolakiin sekä perintökaareen:
 - a) perilliset eivät saa perintönsä lesken hallintaoikeuden takia, vaikka ovat maksaneet jo perintöveronsa,
 - b) vapaaosuuksien määrää on korotettava,
 - c) ulkosuomalaisten tasavertaisuus ja mahdollisuudet pitää puoliaan Suomessa perintöasioissa on parannettava,
 - d) perunkirjoituksen toimitusaika ja perukirjan jättöaika tulisi pidentää ulkomailla asuvan verovelvollisen kohdalla sekä
 - d) perintökaarta tulisi täsmentää siitä, milloin katsotaan että perillinen on ottanut perinnön vastaan tai luopuneen siitä.

Kansalaisuusvaliokunta (sihteeri Liisa Oinonen)

1. Kirjeäänestys ulkosuomalaisille
Aloitteen numero: 8/2012
Aloitteen tekijä: Ruotsinsuomalaisten keskusliitto
Aloitteen sisältö: Ulkosuomalaisille tulisi järjestää mahdollisuus äänestää Suomen vaaleissa kirjeäänestyksen avulla. Kirjeäänestyksen valmistelussa voisi pitää lähtökohtana Ruotsin mallia ja tarpeellisin osin soveltaa sitä Suomen lakeja ja vaalikäytäntöä vastaavaksi.

2. Oma vaalipiiri aktivoisi ulkosuomalaisia
Aloitteen numero: 12/2012
Aloitteen tekijä: Tukholman suomalainen seura
Aloitteen sisältö: Äänestysaktiivisuuden kasvattamiseksi pitäisi ulkosuomalaisille perustaa oma vaalipiiri. Toisena vaihtoehtona olisi että kaikki ulkosuomalaiset sisällytettäisiin yhteen jo olemassa olevaan vaalipiiriin, esimerkiksi Helsingin vaalipiiriin.

3. Ulkosuomalaisten osallistuminen suomalaisissa vaaleissa
Aloitteen numero: 35/2012
Aloitteen tekijä: FRIS, Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige
Aloitteen sisältö: Ulkosuomalaisten äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi tulisi myöntää ulkosuomalaisille mahdollisuuden äänestää kirjeitse. Samoin nettiäänestys tulevaisuuden

äänestystapana tulisi ottaa vakavasti ja tutkia tarkoin. Sen lisäksi ulkosuomalaisilla pitäisi olla omia edustajia eduskunnassa, eli ulkosuomalaisilla pitäisi olla oma vaalipiiri. Tämä varmistaisi sen, että ulkosuomalaisten kiinnostus äänestämistä kohtaan nousisi ja suomalaiset puolueet kiinnostuisivat enemmän ulkosuomalaisista ja heidän asioistaan.

4. Suomen passin voimassaolon pidennys 10 vuodeksi ja ulkosuomalaisen passianomuksen kulujen korvaaminen
Aloitteen numero: 23/2012
Aloitteen tekijä: Zimbabwe-Finns yhdistys r.y.
Aloitteen sisältö: Suomen passin voimassaolo pitäisi pidentää jälleen 10 vuodeksi. Lisäksi ulkosuomalaisen passinhakukustannukset ovat kotimaassa hankitun passiin verrattuna aivan liian suuret. Passin korkean hinnan lisäksi tulisi voida olla mahdollista korvata tavallista suurimmat passinhankintakustannukset.
5. Suomen kansalaisuuden säilyminen 22-vuotiaana
Aloitteen numero: 25/2012
Aloitteen tekijä: Finnish American Chamber of Commerce of Florida
Aloitteen sisältö: Niille Suomen kansalaisille, jotka ovat vaarassa menettää kansalaisuutensa täytettyään 22 vuotta, lähetettäisiin muistutuskirje ennen heidän 22-vuotis syntymäpäivää ja ohjeet miten ilmoittaa, jos haluaa jatkaa Suomen kansalaisena.

Seniorivaliokunta

(sihteeri Helena Balash)

1. Englanninkielinen eläkeläiskortti ulkosuomalaisille
Aloitteen numero: 4/2012
Aloitteen tekijä: The Gold Coast Finnish Sports Club
Aloitteen sisältö: Suomalaisen eläkekortin pitäisi saada myös englanninkielisenä.
2. Palvelutaloja ulkosuomalaisille paluumuuttajille
Aloitteen numero: 10/2012
Aloitteen tekijä: Ranskan Suomi-Seura
Aloitteen sisältö: Vanheneville ulkosuomalaisille paluumuuttajille pitäisi olla palvelutaloja, osittain osakeasuntoina, osittain vuokra-asuntoina.
3. Lisäys vanhuslakiin
Aloitteen numero: 14/2012
Aloitteen tekijä: Tukholman suomalainen seura
Aloitteen sisältö: Valmisteilla olevassa suomalaisessa vanhuslaissa puuttuu selkeä kirjaus toimenpiteistä, jotka koskevat ulkosuomalaisryhmien ikääntyneitä. Lakiin pitäisi saada mukaan täsmennys, että se koskee myös ulkosuomalaisikäihmisiä.
4. Vanhusten ja pitkäaikaissairaiden palvelusetelin hyväksyminen Thaimaassa käytettäväksi
Aloitteen numero: 18/2012

2012-09-27 Aloiteyhdeenveto

Aloitteen tekijä: Pattaya Suomi-Seura

Aloitteen sisältö: Suomessa käytössä olevat pitkäaikaissairaiden ja vanhusten palvelusetelit ulotetaan koskemaan Thaimaassa toimivia, erikseen nimettäviä hoitolaitoksia.

5. Takuueläkkeen maksaminen ulkosuomalaiselle asuinmaahansa erikoistapauksissa

Aloitteen numero: 22/2012

Aloitteen tekijä: Zimbabwe-Finns Yhdistys r.y.

Aloitteen sisältö: Takuueläkettä voisi maksaa sellaisissa erikoistapauksissa, jossa ulkosuomalainen on menettänyt asuinmaansa tai muun maan eläkkeen esimerkiksi maan huonon taloudellisen tilanteen takia tai muusta itsestään riippumattomasta syystä.

6. Ikääntyvien ulkosuomalaisten kuntoutustarpeiden kartoittaminen

Aloitteen numero: 31/2012

Aloitteen tekijä: Ruotsin Suomenkielisten Näkövammaisten Liitto

Aloitteen sisältö: Tehdään kattava kartoitus ikääntyvistä ulkosuomalaisista ja heidän kuntoutustarpeistaan sekä siitä, onko omankielisiä palveluja saatavilla omassa maassa tai Suomessa.

Sosiaalivaliokunta

(sihteeri Hanne Lehtonen)

1. Liian vähän suomalaisia pappeja USAssa.

Aloitteen numero: 2/2012

Aloitteen tekijä: Messiah Lutheran Church

Aloitteen sisältö: Suomen evankelis-luterilainen kirkko järjestäisi ohjelman, jonka puitteissa voitaisiin löytää pappeja Yhdysvaltojen suomalaisiin seurakuntiin maksimissaan kolmeksi kuukaudeksi. Hakijat voisivat olla vastavalmistuneita, vihittyjä pappeja. Messiah Lutheran Church Portland Oregonissa voisi toimia projektin pilottipaikkana, jonka jälkeen ohjelmaa voisi laajentaa muihin seurakuntiin.

2. Sosiaaliturvalainsäädännön ulkomailla oleskelu käsitteen muutos ja tarkennus

Aloitteen numero: 20/2012

Aloitteen tekijä: Alanyan suomalaiset r.y.

Aloitteen sisältö: Kansaneläkelaitoksen (Kela) tulisi muuttaa ja tarkentaa soveltamiskäytäntöään "ulkomailla oleskelu" – käsitteestä. Voimassa olevien Kelan ohjeiden mukaan soveltamislain tarkoittamien kiinteiden suhteiden olemassaolo arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Kelan noudattama käytäntö on ennalta arvaamatonta. Kelan käytännössä noudattama kuuden kuukauden aikaraja tulee pidentää yhdeksäksi kuukaudeksi.

3. Turkissa oleskelevien suomalaisten terveydenhuollon järjestäminen

Aloitteen numero: 21/2012

Aloitteen tekijä: Alanyan suomalaiset r.y.

Aloitteen sisältö: Tällä hetkellä suomalaisten Turkissa oleskelevien terveydenhoito on vakuutusten varassa. Jo yli 20 maata on sopinut kansalaistensa terveydenhoidosta heidän lomamaassaan

Turkissa. Suomella ei ole sopimusta. Kuitenkin suomalaisten matkailijoiden ja pitempään oleskelevien määrä kasvaa.

4. Hoitoa yli rajojen 2013 - EU-maiden Potilasdirektiivin pääperiaatteet neuvontapakettina Iso-Britannian ulkosuomalaisille, sisältäen ohjeet
Aloitteen numero: 26/2012
Aloitteen tekijä: Finnish Reivers
Aloitteen sisältö: Suomen terveydenhuollon toimijoiden tulisi koota EU:n potilasdirektiivin pohjalta neuvontapaketin Iso-Britanniassa asuvien ulkosuomalaisten käyttöön. Paketissa tulisi olla käytännön ohjeet siitä kuinka hakeudutaan sairaanhoidon piiriin Suomessa sekä neuvoja siitä, miten potilasdirektiivi voi olla avuksi ulkosuomalaisten dementia/Alzheimer potilaiden hoidossa.
5. Aloite kunnallisen bussiliikenteen saavutettavuustason parantamiseksi, erityisesti näkövammaisten kannalta
Aloitteen numero: 32/2012
Aloitteen tekijä: Ruotsin Suomenkielisten Näkövammaisten Liitto
Aloitteen sisältö: Kun EU-lainsäädännön takia Pohjoismaat ovat koordinoineet mm. lento- ja laivaliikenteen saavutettavuuden minimiehtoja, olisi tärkeää, että kokemusten ja toimintatapojen vaihtoa tehtäisiin myös paikallisen joukkoliikenteen osalta.
6. Vammaisten apuvälineet ja tietotekniikkaan perehtyminen tulisi kuulua vammaisten perusoikeuksiin
Aloitteen numero: 33/2012
Aloitteen tekijä: Ruotsin Suomenkielisten Näkövammaisten Liitto
Aloitteen sisältö: Ikääntyvillä ihmisillä laajamittainen vammaisapuvälineiden käyttö vaatii pitkää perehdyttämistä. Tämän pitäisi olla perusoikeus. YK:n ihmisoikeuksien julistus, johon kuuluu myös vammaisten oikeudet, on saatava toimimaan käytännön tasolla.

Nuoriso- sekä opinto- ja koulutusvaliokunta (sihteeri Maarit Hyvärinen)

1. Ulkosuomalaisten nuorten yliopisto-opiskelu ja työskentely Suomessa
Aloitteen numero: 6/2012
Aloitteen tekijä: Krungthepin suomalaiset
Aloitteen sisältö: Monella ulkosuomalaisella nuorella on kova halu palata perusopintojensa jälkeen Suomeen ja osallistua yhteiskunnan toimintaan. Tällä hetkellä se kuitenkin on monen yliopiston opiskelijavalinnan ja lähes olemattomien työmahdollisuuksien takia mahdotonta. Ulkosuomalaisille ja ulkomailla tutkintonsa suorittaneelle suomenkieltä osaaville nuorille pitäisi taata yhdenvertainen asema yliopistohaussa ja työmarkkinoilla Suomessa, jotta heidät saadaan sidottua suomalaiseen yhteiskuntaan ja jotta Suomi ei menettäisi arvokkaita resursseja.
2. Yleisen kielikokeen (YKI) suomen kielen kokeen suorittaminen Suomen ulkopuolella
Aloitteen numero: 9/2012
Aloitteen tekijät: Aachenin suomalainen kielikoulu, Bielefeldin suomalainen kielikoulu, Dortmund-

Iserlohnin Suomi-koulu, Düsseldorfin Suomalainen kielikoulu

Aloitteen sisältö: YKI-kokeita on järjestetty poikkeuksellisesti muutamia kertoja ulkomailla.

Kokemukset ovat olleet positiivisia ja koejärjestelyt onnistuneita. Koska nykyisessä lainsäädännössä ei ole määritelty kielitutkintojen suorittamisesta Suomen ulkopuolella, ei ole olemassa säädöksiä vilppitapausten, valitusten tms. varalta, minkä maan lainsäädännön mukaan ne käsiteltäisiin. Jotta kielikokeita voitaisiin tulevaisuudessa suorittaa myös ulkomailla, tulisi lainsäädäntöä muuttaa.

3. Thaimaan Pattayan suomalaisen koulun toiminnan turvaaminen saattamalla se valtioavun piiriin

Aloitteen numero: 16/2012

Aloitteen tekijä: Pattaya Suomi-Seura

Aloitteen sisältö: Syksystä 2010 alkaen toiminut Pattayan suomalainen koulu on yksityiskoulu, joka antaa suomalaisen opetussuunnitelman mukaista perusopetusta vuosiluokille 1.-9. Koulu on hakenut kahdesti valtionapua ja todistuksenanto-oikeuden tuovaa opetuslupaa, mutta hakemukset on hylätty. Koulutoiminnan rahoitus on oppilasmaksujen ja tukiyhdistyksen varassa.

4. Suomi-koulujen rahoituksen turvaaminen

Aloitteen numero: 19/2012

Aloitteen tekijä: Saksan suomalaisten kielikoulujen pedagoginen neuvosto

Aloitteen sisältö: Suomi-koulujen rahoitus on ollut vuosien saatossa suhteellisen epävarmalla pohjalla. On sietämätöntä, että koulujen täytyy joka vuosi pysyä pitkään epätietoisina siitä, miten suuri tuki sinäkin vuotena on. Suomi-koulujen vuosina 2011 ja 2012 lopulta korotettu valtiollinen määräraha on muutettava pysyväksi opetusministeriön budjettiesityksessä.

5. Oikeus valtionapuun yksityisissä ulkomaisissa peruskouluissa

Aloitteen numero: 30/2012

Aloitteen tekijä: Costa Blancan Suomi-seura r.y.

Aloitteen sisältö: Costa Blancan ruotsinkielisessä peruskoulussa toimii kaksi suomenkielistä opetusryhmää. Ryhmien oppilaat ovat oikeutettuja valtioneuvon vain jos heidän kotikuntansa on Suomessa. Kaikille oppilaille tulisi saada oikeus valtionapuun jos ovat Suomen kansalaisia ja opetus tapahtuu suomeksi.

Kulttuurivaliokunta

(sihteeri Anita Etholén)

1. Inkerin arkisto ja tietopankki

Aloitteen numero: 5/2012

Aloitteen tekijä: Viron inkerinsuomalaisten liitto

Aloitteen sisältö: Suomen, Viron, Venäjän ja Ruotsin inkeriläisjärjestöt ovat ryhtyneet yhteistyöhön aineiston tallentamiseksi ja järjestämiseksi Inkerin arkistoon ja tietopankkiin. Suomen valtiovalta toivotaan tukea Inkerin tietopankin käynnistämiseksi ja toimivaksi tietopalveluksi.

2. Ulkосуomalaisuuden päivä liputuspäiväksi suomalaiseen kalenteriin

Aloitteen numero: 7/2012

Aloitteen tekijä: Pietarin Inkerin Liitto

Aloitteen sisältö: Ulkosuomalaiset ovat muodostuneet suomalaisuuden merkittäväksi osaksi. Meitä on maailmalla jopa 1,3 miljoonaa. Ehdotuksena on, että 23. marraskuuta julistettaisiin ulkosuomalaisuuden liputuspäiväksi sen kunniaksi, että 23.11. avattiin ensimmäinen ulkosuomalaisparlamentin istunto.

3. Paluumuuttajien kulttuurikysymyksiin kiinnitettävä huomiota
Aloitteen numero: 11/2012
Aloitteen tekijä: Tukholman suomalainen seura
Aloitteen sisältö: Ehdotetaan, että paluumuuttajavanhusten kielitaitoa ja kulttuuriosaamista kartoitetaan ja kartoituksen perusteella ryhdytään tarvittaviin tukitoimenpiteisiin.
4. Suomeksi-projekti: ulkosuomalaisten suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin elvyttäminen
Aloitteen numero: 15/2012
Aloitteen tekijä: Tukholman suomalainen seura
Aloitteen sisältö: Tukholman suomalainen seura on mukana Ruotsinsuomalaisten keskusliiton käynnistämässä Suomeksi-projektissa, jossa tavoitteena on suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin elvyttäminen. Ehdotetaan, että ulkosuomalaisparlamentin istunnossa keskustellaan siitä, miten Suomeksi-projektissa sovellettavia keinoja voitaisiin käyttää muissa ulkosuomalaisryhmissä. Vastaavia elvytystoimia voitaisiin sitten käynnistää myös muualla.
5. Suomi-Seuran järjestöapurahoja myös ilman että käyttötarkoitusta tulisi etukäteen määritellä
Aloitteen numero: 28/2012
Aloitteen tekijä: Pohjois-Kreikan Suomi-Seura, Thessalonikin Suomi-koulu
Aloitteen sisältö: Ehdotuksena on, että esimerkiksi viisi vuotta toiminut, aktiivinen seura voisi kerran joka toinen vuosi hakea kiinteän rahasumman kulttuuri- ja harrastustoimintaan ilman että käyttötarkoitusta täytyisi etukäteen määritellä.

Tiedotus- ja talousvaliokunta (sihteeri Leena Isbom)

1. Aloite journalistieläkkeistä ja –palkinnoista
Aloitteen numero: 1/2012
Aloitteen tekijä: Brisbanen Suomi-Seura
Aloitteen sisältö: Ehdotetaan, että ulkosuomalaisparlamentti ryhtyisi myöntämään ulkosuomalaismedian hyväksi työskenteleville tai työskenneille journalisteille omia lehtimieseläkkeitä esimerkiksi Suomen opetusministeriön varoista. Ehdotetaan myös, että ansioituneille ulkosuomalaismedian journalisteille myönnettäisiin vuosittain rahallisia kunnia-palkintoja ja kunniamainintoja.
2. Avoin suomalainen puhelinluettelo ulkosuomalaisille
Aloitteen numero: 27/2012
Aloitteen tekijä: Finlandia Foundation National
Aloitteen sisältö: Suomessa avoimen puhelinluettelon palveluja tarjoaa ainoastaan yksityinen yritys (Fonecta). Suomi on kuitenkin harvoja maita joissa tämä palvelu on rajoitettu ainoastaan Suomessa

2012-09-27 Aloiteyhteenveto

asuille. Ulkosuomalaiset eivät voi lunastaa itselleen Fonectan tarjoamaa salasanaa, jotta pääsisivät käsiksi puhelinluettelon tietoihin.

3. Pysyvien palveluiden sopimukset ulkosuomalaisille ilman panttia

Aloitteen numero: 34/2012

Aloitteen tekijä: FRIS, Finlandsvenskarnas riksförbund i Sverige

Aloitteen sisältö: Ulkosuomalaisilla on vaikeuksia avata esimerkiksi teleoperaattoreiden palvelusopimuksia ilman tuntuvaa panttmaksua. Syyksi mainitaan pelko siitä, ettei ulkosuomalaisen asiakkaan mahdollisia maksamattomia laskuja saada perintään. Pohjoismaisella tai EU-tasolla olisi toivottavaa, että tähän ongelmaan löytyisi ratkaisu. Ehdotetaan selvitystä joka etsisi tapoja, joilla tätä estettä voitaisiin kiertää tai jopa poistaa.

4. Ulkosuomalaisparlamentin tilit ja budjetti

Aloitteen numero: 36/2012

Aloitteen tekijä: Suomi-Seura r.y.

Aloitteen sisältö: Ulkosuomalaisparlamentin tilit ja budjetti esitetään. Esittelijänä Suomi-Seuran toiminnanjohtaja Paula Selenius.